

Az új német „család-modell”

A Merkel-kormányzás 16 évét úgy a belföldi, mind a mérvadó külföldi lapok hasonlóan ítélik meg: stabilitásra törekedett, és ez változatlanossággal járt. Németország lemaradt a digitalizációs versenyben és infrastruktúrája is kissé elavult. És a sokat kritizált passzivitása is igaz: nem töltötte be az Európai Unióban és a világpolitikában azt a szerepet, mely gazdasági súlyánál fogva megilletné. Talán a leglényegesebb változás gazdasági téren az atomerőművek kiiktatása volt, de ez nem szolgálta egyértelműen a megújuló energiákra való áttérést; a barnaszénttermelés magas aránya megmaradt, és a hiányzó energiát a francia atomerőművekben termelttel és az orosz földgázimporttal pótolták. A politikában a menekültek 2015-ös tömeges beengedése váltott ki feszültségeket.

Az „Ampel”-koalíció kormányzása (mely elnevezést a közlekedési lámpa színei után kapta) máris eseménydúsabbnak ígérkezik, mindjárt hivatalba lépésének legelején. A koalíciós megállapodás szerint újraformálják a család intézményét. A család egy polgárjogi szerződés lesz két vagy több személy között. Nem csak a biológiai szülő veszt el jelentőségét a család meghatározása szempontjából, a szerelem is háttérbe szorul. „Bevezetjük a felelősség-közösség (*Verantwortungsgemeinschaft*) fogalmát, amely két vagy több felnőtt közötti szerelmi kapcsolatot vagy házasságot jelent, akik egymás iránt jogi felelősséget vállalnak” – olvasható a koalíciós megállapodásban.

A Spiegel – bevallottan blaszfémikusan – a kétezerhuszonegy évvel ezelőtti történetet meglepően aktuálisnak tartja, és úgy véli, hogy az akkori családi kapcsolatok Jézus szülőházában alig tértek el a maiaktól. Anyja vadházasságban élt egy férfival, aki nem a vér szerinti apja volt, és akit ma „bónuszpapának” neveznék (mert a mostohaapa negatívan hangzik). A mai Németországban minden harmadik újszülött házasságon kívül születik. A válások aránya 38,5 százalékos. Nem ritkák a „tarka” családok. Egyedül a „házasságot mindenkinek” elve lenne új a szent család történetét feldolgozó evangelisták számára. 2017 óta törvényessé vált az azonos neműek házassága és gyermeket is fogadhatnak örökbe. „A szex nélküli teherbeesés is lehetségessé vált, nincs hozzá szükség a Szentlélekre.” Az évi 700 ezer újszülött egy százaléka mesterséges megtermékenyítéssel fogantatik meg. Egyeseket két anya nevel fel, másoknak egy apjuk van, aki nem a biológiai apa. A tervek szerint a jövőben az össze nem házasodott pároknak is lehetőségük lesz az örökbefogadásra. Lehetővé válik majd az embrió-adományozás és az altruisztikus idíttatású béranyaság is.

Mindez abnormális lenne? – kérdezi a Spiegel cikkírója. És arra a következtetésre jut, hogy az, amit a németek gyakorta polgári családideálnak neveznek, csak kivételes esetekben valósult meg. A bibliai történetekben, vagy az emberi történelem során, amikor járványok pusztítottak, háborúk dúltak és éhínség volt, a meghalt családapát vagy anyát gyorsan helyettesítették, és így olyan „tarka” családok jöttek létre, amelyeket ugyan a társadalom nem ismert el, de a túlélést szolgálták. Egy német oktatási anyag szerint az az ideális családmodell, amikor a férj dolgozik, az anya pedig a gyerekeket neveli és a háztartást vezeti, „az ’ötvenes- és a ’hatvanas évekre jellemző kivételes időszak volt Nyugat-Európában és Észak-

Amerikában, és a hagyományosan gondolkodók ezt a két évtizedet tekintik mintának”. Ez az érvelés nem állja meg a helyét. Összekeveri az egy férfi és egy nő kapcsolatán alapuló családot a hagyományos nagycsalád több tagjából álló munka- és életközösséggel. Ha pedig a meghalt apa vagy anya helyére olyan családtag lépett, aki azt az életben maradó párjaként is helyettesítette, az új kapcsolatot előbb-utóbb törvényesítették. Ami pedig az ’ötvenes és ’hatvanas éveket illeti: a nők tömeges munkába állása nem változtatja meg szükségszerűen a hagyományos párkapcsolatra épülő családmodellt. Az embernek olyan érzése van, mintha a ’68-asok hippy-kommunáinak újraélesztése és törvényesítése folyna a mai Németországban.*

Környezetgazdászként nem örülök annak, hogy ezeket a változásokat az új német kormányban elsősorban a zöldek propagálják. (És ezzel együtt a nemváltoztató hormonok és műtétek lehetőségét is.) Úgy ítélem meg, hogy ezzel lejáratták a környezetvédelem ügyét a társadalom tradicionálisan gondolkodó részének szemében. Az új német családtügyi miniszter a zöldpárti Anne Spiegel, 42 éves, négygyermekes anya, férje skót származású. Azt ígéri, hogy a családtámogatás változatlan marad, és nem változtatják meg a válási törvényeket sem. Jó lenne, ha – elsősorban a saját és gyermekei érdekében – hagyományosnak tűnő házassági kötelékén sem változtatna.

Az öröknek hitt ókori Római Birodalom hanyatlásához jelentős mértékben járult hozzá az élvettség, a szexuális kéjelgések, orgiák, a tömeges promiszkuitás elterjedése, melyekkel szemben a család és a gyermekvállalás háttérbe szorult. Bukását végsősoron az okozta, hogy a római polgárokkal szemben egyre nagyobb arányt képviseltek a bevándorolt germánok és más népek. A középkori Európa a kereszténység erkölcsi alapjain épült újjá, melyben a család, a családi kötelékek megerősítése döntő szerepet játszott. A kereszténység mint vallás, mint hit, ma visszaszorulóban van. De erkölcsiségének, a család intézményének megőrzése az európai kultúra és civilizáció megmaradásának alapvető feltétele lenne.

Köln, 2022. január 2.

Kiss Károly
közgazdász és társadalomkutató

(Megjelent a Magyar Nemzet 2022. január 18-i számában)

---

*A német ’68-asok kommunáiról lásd bővebben: <http://kisskaroly.x3.hu/publicisztika/pucerkodas.pdf>